Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша
Пресс – релиз № 236

Банк секторы

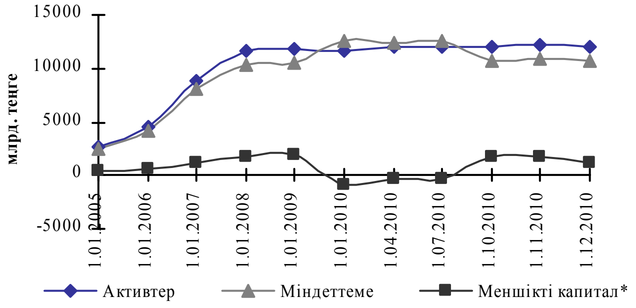

Қазақстан Республикасының банк секторы 2-бетте

Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығы 6-бетте

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі 8-бетте

Бағалы қағаздар нарығы 10-бетте

Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдары 11-бетте

Қаржылық қызмет көрсетуді тұтынушылардың мүдделерін қорғау 12-бетте

Сақтандыру секторы

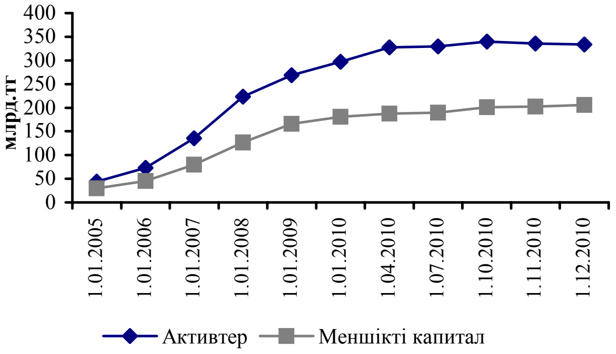

ЖЗҚ номиналды кірістердің зейнетақы активтері және коэффициентінің арақатынасы

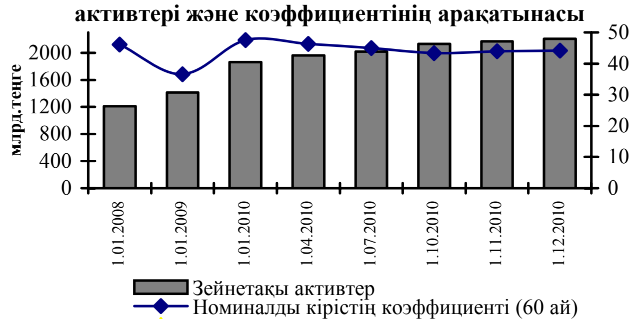

* - Меншікті капитал Пруденциалдық нормативтер туралы ережеге сәйкес есептелді

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының қаржы нарығының негізгі көрсеткіштері

(млрд. тенге)

Атауы	Банк секторы	Жинақтаушы зейнетақы қорлары	Сақтандыру секторы	Ипотекалық ұйымдар
Жиынтық активтер	11 948,9	87,6	333,4	120,9
Жиынтық міндеттемелер	10 716,4	5,5	127,9	89,1
Меншікті капитал	1 232,5	82,1	205,5	31,8

БАНК СЕКТОР (алдын ала деректері бойынша)

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының банк секторы 39 екінші деңгейдегі банктерге ұсынылған

1 тамыздағы жағдай бойынша банктердің жиынтық активтері 2010 жылы 185,1 млрд.теңгеге немесе 1,5% төмендеп 11 948,9 млрд.теңге болды.

Банк секторының жиынтық есептік меншікті капиталы қазан айында 10,8 млрд. теңге немесе 0,6%-ға азайып,1 желтоқсанда 1 774,2 млрд. теңге құрады.

Шетел валютасында номинирленген активтер жиынтық активтерінің 39,8% немесе 4 426,4 млрд. теңге болды.

Банктердің несие портфелі (банкаралық заемдарды ескере отырып) 1 желтоқсандағы жағдай бойынша 2010 жылғы қарашада 199,7 млрд.теңгеге немесе 2,2% кеміп, 8 974,3 млрд.теңге болды. Бұл ретте ҚР резидент еместерінің заемдары ағымдағы жылдың 1 желтоқсандағы несие портфелінің 1 355,0 млрд.теңге немесе 15,1% болды (1.01.2010ж. осы көрсеткіш 1 803,3 млрд.теңге немесе 18,1%). 1 желтоқсандағы жағдай бойынша шетел валютасында берілген заемдар жиынтық несие портфелінің 51,3% немесе 4 600,1 млрд. теңге болды.

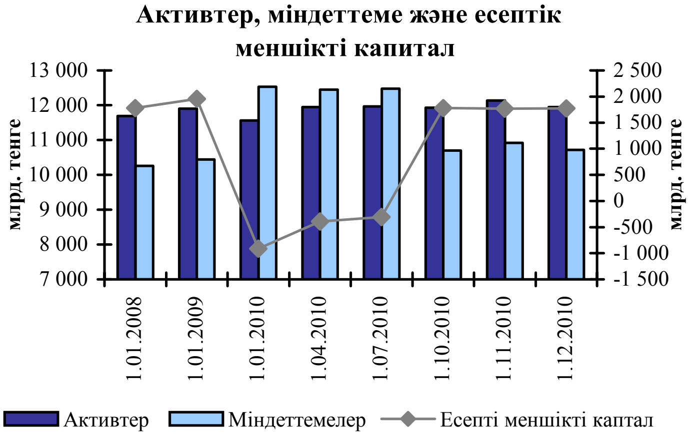

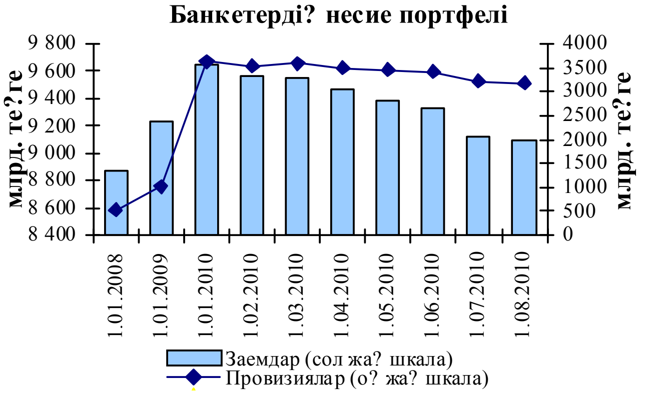

1.12.2010ж. екінші деңгейдегі банктердің несие портфелі бойынша оның ішінде Қазақстан Республикасының резидент еместеріне берілген заемдары бойынша ақпарат

млрд. теңге

№	Банктің атауы	Несие портфелі	ҚР резидент еместердің заемдары	Банк жүйесі бойынша ҚР резидент еместерінің жиынтық заемдарындағы банктің ҚР	Несие портфеліндегі ҚР резидент еместерінің заемдар үлесі %
1	"КАЗКОММЕРЦБАНК" АҚ	2 311,2	261,1	19,3	11,3
2	"БТА Банк" АҚ	1 665,1	899,6	66,4	54,0
3	" Қазақстан Халық Банкі" АҚ	1 216,9	89,8	6,6	7,4
4	"АТФБанк" АҚ	848,6	39,2	2,9	4,6
5	"Банк ЦентрКредит" АҚ	719,3	25,0	1,8	3,5
6	"Альянс Банк" АҚ	544,9	16,0	1,2	2,9
7	"KASPI BANK" АҚ	277,6	0,0	0,0	0,0
8	"ТЕМІРБАНК" АҚ	231,0	1,7	0,1	0,7
9	"Евразиялық Банк" АҚ	209,3	18,7	1,4	8,9
10	"Нұрбанк" АҚ	204,9	1,1	0,1	0,5
11	"Сбербанк " ЕҰ АҚ	154,1	0,0	0,0	0,0
12	"Цеснабанк" АҚ	141,3	1,0	0,1	0,7
13	"HSBC БАНК КАЗАХСТАН" ЕҰ АҚ	89,7	0,5	0,0	0,6
14	"Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі" АҚ	64,0	-	0,0	0,0
15	"ЭКСИМБАНК ҚАЗАҚСТАН" АҚ	58,4	-	0,0	0,0

16	"Казинвестбанк" АҚ	51,4	0,0	0,0	0,1
17	"Ситибанк Казахстан" АҚ	40,0	0,1	0,0	0,4
18	"Delta Bank" АҚ	34,0	-	0,0	0,0
19	"АЛЬФА-БАНК" ЕБ " АҚ	24,5	0,4	0,0	1,5
20	"RBS (Kazakhstan)" ЕБ АҚ	15,6	0,0	0,0	0,1
21	"Хоум Кредит Банк" АҚ	11,3	0,0	0,0	0,3
22	"Астана-финанс" Банкі" АҚ	10,2	-	0,0	0,0
23	Банк ВТБ (Қазақстан) ЕҰ АҚ	8,2	0,0	0,0	0,0
24	"МЕТРОКОМБАНК" АҚ	7,4	-	0,0	0,0
25	"AsiaCredit Bank (АзияКредит Банк)" АҚ	4,8	-	0,0	0,0
26	"Банк Kassa Nova" АҚ	4,7	-	0,0	0,0
27	"Заман-Банк" АҚ	3,9	-	0,0	0,0
28	"КЗИ БАНК" ЕБ" АҚ	3,8	0,4	0,0	11,6
29	"Банк Позитив Казахстан" АҚ	3,4	0,1	0,0	1,6
30	"Сенім-Банк" АҚ	3,2	-	0,0	0,0
31	"ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҚЫТАЙ БАНКІ" ЕҰ АҚ	2,8	-	0,0	0,0
32	«Қазақстандағы "Пәкістанның ҰБ" ЕҰ АҚ	2,2	0,0	0,0	0,6
33	"Кредит Алтын Банк" АҚ	2,1	-	0,0	0,0
34	"Казинкомбанк" АҚ	2,1	-	0,0	0,0
35	"ТАИБ ҚАЗАҚ БАНКІ" ЕҰ АҚ	1,1	0,0	0,0	0,3
36	"Данабанк" АҚ	0,7	-	0,0	0,0
37	"Al Hilal" ислам Банкі" АҚ	0,4	-	0,0	0,0
38	" Алматы қ Қытай СӨБ " АҚ	0,2	0,2	0,0	100,0
39	"Шинхан Банк Қазақстан" АҚ	0,1	-	0,0	0,0
	Барлығы	**8 974,3**	**1 355,0**	**100**	**15,1**

1 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердің кредиттік портфелінің құрылымында стандартты кредиттердің үлесі 25,8%, күмәнді – 53,1%, үмітсіздер – 21,1% (міндеттемелерді[1] қайта құрылымдау туралы шешімі қабылданған банктерді ескерусіз үмітсіз кредиттердің үлесі –10,9%) болды.

5 санаттағы күмәнді және үмітсіз заемдарға жататын кредиттер сомасы (біркелкі кредиттер бойынша провизияларды ескере отырып)[2] жиынтық несие портфелінің 2 977,1 млрд. теңге немесе 33,2% болды (міндеттемелерді қайта құрылымдау туралы шешімі қабылданатын банктерді ескермегенде, осы көрсеткіш жиынтық несие портфелінің 1 344,8 млрд.теңге немесе 20,6% болды).

Ағымдағы жылдың 1 желтоқсандағы төлемдер бойынша 90

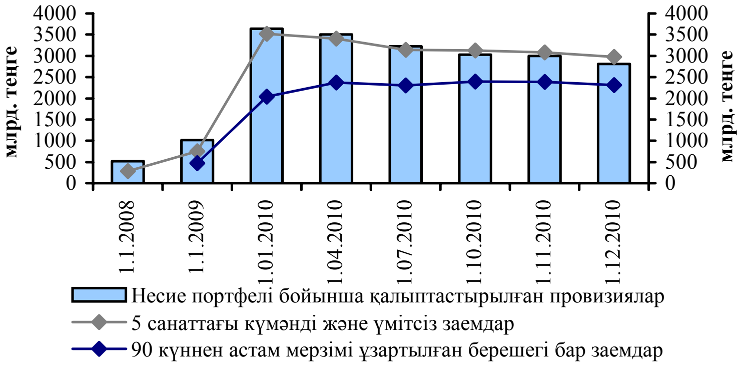

ҚР резиденттері еместердің алдындағы міндеттеме

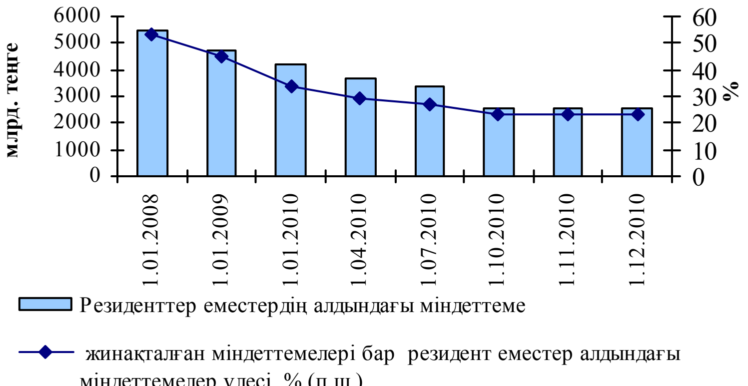

---

[1] «БТА Банк» АҚ және "БТА Банк" АҚ ЕҰ - "Темірбанк" АҚ міндеттемелерді қайта құрылымдауда, Агенттік Басқармасының ««Альянс Банк» Акционерлік қоғамының мәселелері жөніндегі» 2010 жылғы 19 сәуірдегі № 54 қаулысына сәйкес «Альянс Банк» АҚ қайта құрылымдау міндеттемелерін аяқтады;

[2] Біртекті кредиттер портфелі бойынша жұмыс істемейтін заемдар нақты жасалған провизиялар қосындысы ретінде ескеріледі.

күннен астам мерзімі ұзартылған берешегі бар заемдар 2 3130 млрд.теңге немесе банктердің несие портфелінің 25,8% болды (міндеттемелерді қайта құрылымдау туралы шешімі қабылданатын банктерді ескермегенде, осы көрсеткіш жиынтық несие портфелінің 1 167,4 млрд.теңге немесе 17,9% болды).

1 желтоқсандағы жағдай бойынша заемдар бойынша провизиялар (резервтер) көлемі 2 808,2 млрд. теңге немесе кредиттік портфелінің 31,3% болды.

1 желтоқсандағы жағдай бойынша банк секторының жиынтық міндеттемелері 10 716,4 млрд. теңге болды. Оның ішінде ҚР резидент еместері алдында міндеттемелері 2010 жылғы шілдеде 29,6 млрд. теңгеге немесе 1,2% төмендеп 2 531,4 млрд. теңге болды болды. ҚР резиденті еместері алдындағы міндетемелердің үлесі ағымдағы жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша 23,6% (жыл басында осы көрсеткіш 33,6% болды).

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша өтелгенге дейін қалған төлем мерзімдері бойынша ЕДБ, ҚР резидент еместері алдындағы міндеттемелер

млрд. теңге

Атауы	Сома
талап ету бойынша	131,9
1 айға дейін	44,1
1 айдан бастап 3 айға дейін	64,3
3 айдан бастап 6 айға дейін	83,9
6 айдан бастап 1 жылға дейін	131,1
1 жылдан бастап 2 жылға дейін	286,4
2 жастан бастап 3 жасқа дейін	267,5
3 жастан бастап 5 жасқа дейін	252,3
5 жастан астам	1 186,7
Қаржылық емес міндеттемелер	83,1
ҚР резидент емес алдындағы міндеттемелер	**2 531,4**

Шетел валютасында номиниирленген міндеттемелер ЕДБ жиынтық міндеттемелерінің 44,2% немесе 4 736,3 млрд. теңге болды.

1 желтоқсандағы жағдай бойынша заңды және жеке тұлғалардың (банктерді және арнаулы мақсаттағы еншілес ұйымдардың қоспағанда) депозиттерінің жалпы сомасы 2010 жылғы қарашада 160,6 млрд. теңге немесе 2,3% азайып 6 802,1 млрд. теңгені құрады. Заңды тұлғалардың (арнаулы мақсаттағы еншілес ұйымдары салымдарының сомасын қоспағанда) салымдарының сомасы бір жылда 4 604,2 млрд.теңге (салымдардың жалпы сомасының 67,7%) болды. Арнаулы мақсаттағы еншілес ұйымдарының салымдары 2010 жылғы қарашада 12,0 млн. теңгеге өсіп, 25,3 млрд. теңге болды. Жеке тұлғалардың салымдарының сомасы 2010 жылғы қарашада 17,3 млрд. теңгеге немесе 0,8%-ға өсіп 2 197,4 млрд. теңге (салымдарының жалпы сомасының 32,3%) болды. 1 желтоқсандағы жағдай бойынша шетел валютада номинирленген клиенттердің салымдары клиенттердің жиынтық салымдарының (арнаулы мақсаттағы еншілес ұйымдары салымдарының есептемегенде) 38,0% немесе 2 587,8 млрд. теңге болды.

ЕДБ салымдары

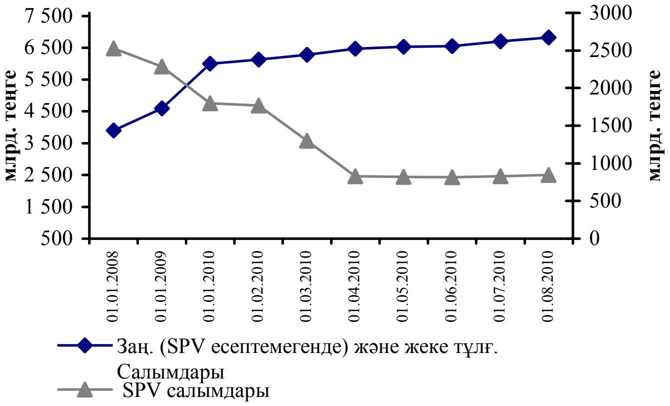

1 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердің жиынтық активтеріне жоғары өтімді активтерінің үлесі 22,0% болды.

Екінші деңгейдегі банктер кірістерінің жиынтық сомасы 1 желтоқсанда 5 886,1 млрд.теңге болды. Шығыстар сомасы – 4 405,7 млрд. теңге (есепті күнге 10,2 млрд. теңге құраған табыс салығын есептемегенде). Банктердің шығыны 1 желтоқсанда – 1 470,1 млрд. теңге болды.

Қарашада банк заңнамасын бұзғаны үшін банктерге 4 жазбаша ұйғарым және 8 жазбаша-міндеттеме шығарылды.

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша сот шешімімен 2 банк мәжбүрлеп тарату барысында ("Валют-Транзит Банк" АҚ, "Наурыз Банк Қазақстан" АҚ).

Агенттікпен 21.09.2010 жылы "Кредит Алтын Банк" АҚ ашылуына лицензия беріледі.

2010 жылғы 29 қарашада өткен Агенттік Басқармасының отырысында екінші деңгейдегі банктердің қызметін реттеу туралы мынадай:
- «Банктің, банк холдингінің ірі қатысушысы, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушысы, ашық жинақтаушы зейнетақы қорының ірі қатысушысы мәртебесін иеленуге келісімді беру, беруден бас тарту, қайтарып алу ережесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының 2008 жылғы 25 қаңтардағы N 7 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»;
- «Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің кейбір нормативтік құқықтық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» қаулы қабылдады.

САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫ (алдын ала деректері бойынша)

2010 жылғы 1 желтоқсанда Агенттік берген лицензияларға сәйкес республиканың қаржы нарығында 40 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жұмыс істейді, сонымен өмірді сақтандыру бойынша қызметті жүзеге асыратын лицензиясы 7 ұйымда бар, АҚЖ көлік құралдары иелерінің міндетті сақтандыру бойынша – 27 ұйымда бар. Сондай-ақ сақтандыру қызмет көрсету нарығында 13 сақтандыру брокерлер және 69 актуарийлер өз қызметін жүзеге асырады.

2010 жылғы 11 ай ішінде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының жиынтық активтері 12,1% өсіп 1 желтоқсанда 333,4 млрд. теңге болды. Есепті күнгі жиынтық меншікті капитал жыл басынан 13,9%-ға немесе 25,0 млрд. теңгеге өсіп 205,5 млрд. теңге болды.

Сақтандыру резервтерінің сомасы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша 112,5 млрд. теңге болды.

1 желтоқсандағы жағдай бойынша тікелей сақтандыру шарты бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақының көлемі 126,1 млрд. теңгені құрап, 2009 жылғы ұқсас көрсеткіштерден 26,2% көп екенін көрсетті. Оның ішінде міндетті сақтандыру бойынша сақтандыру сыйлықақының көлемі 33,4 млрд. теңге (өткен жылғы ұқсас күнімен салыстырғанда 17,6% өсуі), ерікті жеке сақтандыру бойынша сақтандыру сыйлықақылары 31,4 млрд. теңге (өткен жылғы ұқсас күнімен салыстырғанда 57,0% өсуі), ерікті мүліктік сақтандыру бойынша – 61,2 млрд. теңге (өткен жылғы ұқсас күнімен салыстырғанда 18,6 % өсуі) болды.

Негізгі көрсеткіштер

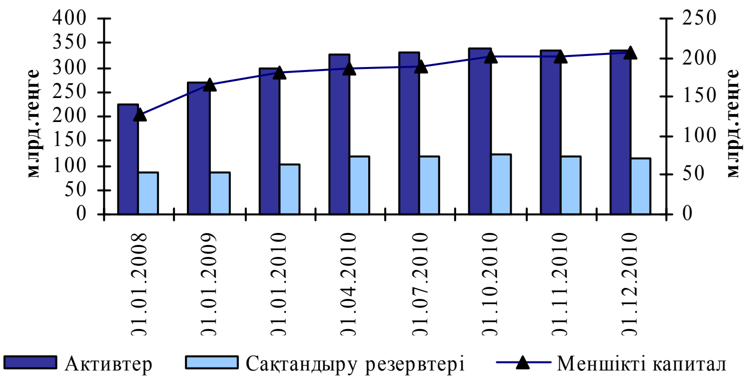

«Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 1 желтоқсанда 16,1 млрд. теңге (өткен жылғы ұқсас күнімен салыстырғанда 96,3% өсуі), ал жиынтық сақтандыру сыйлықақыларындағы өмірді сақтандыру үлесі (2009 жылғы 1 желтоқсанда 8,2% болды) 12,8% болды.

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақылары, %

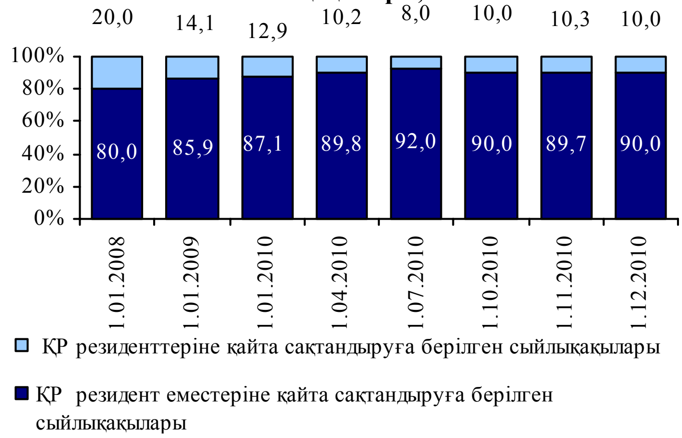

1 желтоқсандағы жағдай бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 53,3 млрд. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жалпы көлемінің 42,3% болды, бұл ретте ҚР резидент еместеріне сақтандыру сыйлықақаларының жалпы көлемінің 38,1% қайта сақтандыруға берілді (2009ж. 1 желтоқсандағы ҚР резидент еместеріне қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының үлесі 42,4%).

2010 жылғы 11 айда тікелей сақтандыру шарттары бойынша жасалған сақтандыру төлемдерінің көлемі 23,1 млрд.теңге болды, бұл өткен жылдың көрсеткішінен 8,7% төмен. Оның ішінде сақтандыру төлемдерінің міндетті сақтандыру бойынша 8,8 млрд. теңге (өткен жылғы ұқсас күнімен салыстырғанда, 23,9% өсуі), ерікті жеке сақтандыру бойынша – 11,8 млрд. теңге (өткен жылғы ұқсас күнімен салыстырғанда 53,2% өсуі) және ерікті мүліктік сақтандыру бойынша – 2,4 млрд. теңге (77,1% төмендеуі) болды. Қазіргі уақытта сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру жүйесінде 28 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қатысады.

Қарашада сақтандыру нарығының қызметін реттейтін заңнама бұзушылығын болдырмау мақсатында Агенттік сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының атына 5 жазбаша ұйғарым және 2 хат-міндеттемелер жіберілді.

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша 3 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары («Алтын Полис» СК» АҚ, «НАСКО-Қазақстан» МСК» және «Premier Сақтандыру» АҚ) мәжбүрлеп тарату барысында, 1 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы ерікті тарату барысында («Темір Ат» СК» АҚ)

2010 жылғы 29 қарашада өткен Агенттік Басқармасының сақтандыру қызметін реттеу бойынша отырысында мынадай бірқатар:

- «Сақтандыру портфелін беру ережесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының 2010 жылғы 3 қыркүйектегі № 140 қаулысына өзгерістер енгізу туралы»
- «Сақтандыру портфелін беру ережесін бекіту туралы» қаулылар қабылдады.

ЖИНАҚТАУШЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖҮЙЕСІ (алдын ала деректері бойынша)

2010 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша 13 жинақтаушы зейнетақы қорлары жұмыс істейді, олардың республика аймақтарында 76 филиалдары және 49 өкілдіктері бар.

13 жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы салымдарын тартуға және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыруға лицензиясы бар, оның ішінде 12 қорда зейнетақы активтерін дербес басқаруға лицензиялары бар. Қарашада зейнетақы салымдарын тартуға және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыруға, сондай-ақ жинақтаушы зейнетақы қорларға зейнетақы активтерін дербес басқаруға лицензиялары берілген жоқ.

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша салымшылардың (алушылардың) міндетті зейнетақы жарналары бойынша жеке зейнетақы шоттарының (бұдан әрі – шот) саны 2 201,0 млрд. теңге жалпы жинақталған зейнетақы қаражаттар сомасымен 7 959 294 болды. Қарашада міндетті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 27 597 өсті, жинақталған зейнетақы қаражаттар 37,9 млрд. теңгеге (1,8%) өсті.

2010 жылғы 1 желтоқсандағы бойынша ерікті зейнетақы жарналары бойынша салымшылардың (алушылардың) шоттарының саны жинақталған зейнетақы қаражаттарының жалпы сомасы 1,2 млрд. теңгемен 39 671 болды. Маусымда ерікті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылардың шоттарының саны 130 бірлікке (0,3%) төмендеді.

Ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны маусымда 7 бірлікке азайып, 2010 жылғы 1 желтоқсанда жинақталған зейнетақы қаражаттарының жалпы сомасы 100,2 млн. теңгемен 4 044 болды.

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы маусымда 37,9 млрд. теңге (1,7%) өсіп, 2010 жылғы 1 шілдеде 2 206,6 млрд. теңге болды. Зейнетақы жарналарының жалпы келіп түсуі маусымда 34,0 млрд. теңгеге (1,9%) өсіп, 2010 жылғы 1 желтоқсанда 1 784,7 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен, салымшылар (алушылардың) жеке зейнетақы шоттарына бөлінген «таза» инвестициялық кірістің сомасы (комиссиялық сыйақыларды қоспағанда) маусымда 8,3 млрд. теңгеге (1,5%) өсіп, 2010 жылғы 1 желтоқсан жағдай бойынша 553,8 млрд. теңгені болды.

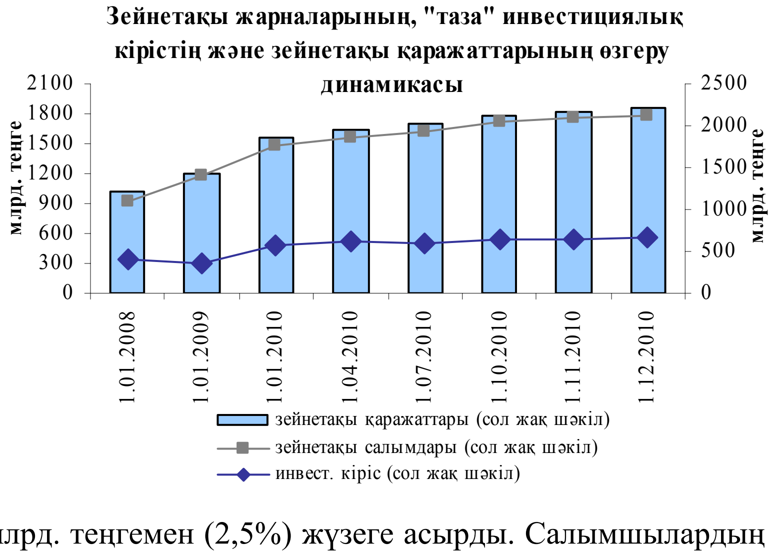

Салымшылар (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасындағы «таза» инвестициялық кірістің үлесі 2010 жылғы 1 желтоқсанда 25,1% болды.

Зейнетақы төлемдері мен жинақтаушы зейнетақы қорлардан сақтандыру ұйымдарына аударымдар 2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша 181,8 млрд. теңге болды.

Қарашада қорлар алушыларға зейнетақы төлемдерін жалпы сомасы 4,4 млрд. теңгемен (2,5%) жүзеге асырды. Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екіншісіне аудару маусымда 38,5 млрд. теңгеге (3,7%) өсіп 2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша 1 070,7 млрд. теңге болды.

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтері бойынша орташа алынған номиналды кіріс коэффициенттері мыналарды құрады:

- 5 жылғы кезеңде (2005 жылғы қараша – 2010 жылғы қараша) 44,11% (осыған ұқсас кезеңге жинақталған инфляция деңгейі – 61,53%). Түзетілген орташа алынған номиналды кіріс коэффициенті - 41,88%;

- 3 жылғы кезеңде (2007 жылғы қараша – 2010 жылғы қараша) - 16,95% (осыған ұқсас кезеңге жинақталған инфляция деңгейі – 26,82%);

- 12 айға (2009 жылғы қараша – 2010 жылғы қараша) - 4,17% (осыған ұқсас кезеңге жинақталған инфляция деңгейі – 7,70%).

2010 жылғы 1 желтоқсандағы бағалы қағаздар шығарылуы бойынша дефолт эмитенттері зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 1,95%, ол абсолютті мәнде 42,95 млрд.теңгені құраған.

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының жекелеген нормаларын орындамағаны үшін жинақтаушы зейнетақы қорларына 2 жазбаша ұйғарымдар жіберілді, 4 хат-міндеттемелер сұратылды.

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша «Валют – Транзит Қоры» ЖЗ» АҚ «Қорғау» ЖЗҚ» АҚ мәжбүрлеп тарату барысында.

2010 жылғы 29 қарашада өткен Агенттік Басқармасының отырысында жинақтаушы зейнетақы қорларын реттеу мәселелері бойынша мынадай қаулы қабылданды:

- «Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі Басқармасының «Жинақтаушы зейнетақы қорын қайта ұйымдастыруға рұқсат беру ережесі» 2009 жылғы 28 тамыздағы № 199 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы».

БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР НАРЫҒЫ

2010 жылғы 1 желтоқсанда корпоративті бағалы қағаздар нарығында қолданыстағы шығарылымдары бар акционерлік қоғамдар саны қоғамның 2 167 болды. Сондай-ақ нарықта 77 брокер-дилерлер, 110тіркеушілер, 10 банк-кастодиандар, 15 зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруды жүзеге асыратын ұйымдары (ЗАИБЖАҰ), 42 инвестициялық портфельді және 3 трансфер-агентттерді басқарушылар жұмыс істейді.

2010 жылғы екінші тоқсанда 54 акциялар шығарылымы (акция шығарылмдарын ескере отырып, олардың проспектілеріне өзгерістер енгізілген және мемлекеттік тіркелім туралы кәулігі ауыстырылған) тіркелді.

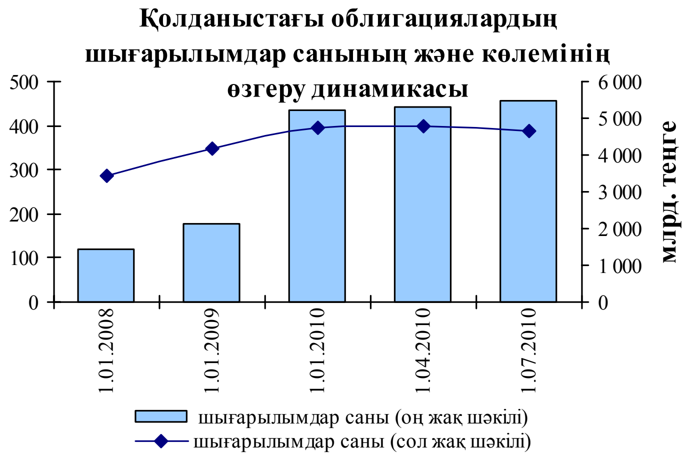

Сондай-ақ ағымдағы жылдың екінші тоқсанында жалпы номиналды құны 25,0 млрд.теңге болатын 2 облигациялар шығарылымдары, 2,6 млрд. теңге болатын 1 облигациялық бағдарламалар тіркелді, сондай-ақ 8 млрд.теңге сомасында облигациялар бағдарламасының шеңберінде 2 облигациялар шығарылымы тіркелді. 2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы облигациялар бағдарламасының саны жалпы номиналды құны 3 850,8 млрд.теңгемен 69 шығарылымдары болды.

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша айналыста мемлекеттік емес облигациялардың қолданыстағы шығарылымдар саны 389 болды, олардың номиналды құны 6 200,9 млрд. теңге болды.

Бағалы қағаздар нарығында қолданыстағы инвестициялық пай қорларының саны 2010 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша 166 (128 – жабық, 14 - ашық және 24 аралық) болды. Сондай-ақ есепті күнге 33 акционерлік инвестициялық қорлары жұмыс істеуде.

KASE ресми тізіміне енгізілген ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарының шығарылымдар саны 2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша: «Борыштық бағалы қағаздар» секторы бойынша – 242 шығарылымдар, «Акциялар» секторы бойынша – 96 шығарылымдар және «Инвестициялық қорлардың бағалы қағаздары» секторы бойынша – 2 шығарылым болды.

2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының жекелеген нормаларын орындамағаны үшін жинақтаушы зейнетақы қорларына 1 жазбаша ұйғарымдар жіберілді, 3 хат-міндеттемелер сұратылды және 1 жазбаша келісім жасалды.

Агенттіктің 29.11.2010 жылғы №175 қаулысымен «Астана-Финанс» брокерлік компаниясы» АҚ бағалы қағаздар нарығында, номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шотын жүргізу құқығымен бағалы қағаздар нарығында брокерлік және дилерлік қызметті жүзеге асыру бөлігінде қызметті жүзеге асыруға лицензиясынан айырды.

БАНК ОПЕРАЦИЯЛАРЫНЫҢ ЖЕКЕЛЕГЕН ТҮРЛЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРАТЫН ҰЙЫМДАРЫНЫҢ СЕКТОРЫ (алдын ала деректер бойынша)

2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша республиканың қаржы нарығында банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыруға лицензиялары бар 6 ипотекалық ұйымы және 9 банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдары тіркелген.

Ағымдағы жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша ипотекалық ұйымдарының жиынтық активтер сомасы ағымдағы жылдың басынан бастап - 120,9 млрд. теңге немесе 0,2% төмендеп 0,2 млрд. теңге болды.

2010 жылғы 1 карашадағы деректермен салыстырғанда жиынтық міндеттемелері 0,6 млрд. теңге немесе 0,7% өсіп және 89,1 млрд. теңге болды. Ипотекалық ұйымдардың балансы бойынша меншікті капитал 31,8 млрд. теңге болды.

Есепті күнге ипотекалық ұйымдардың жиынтық несие портфелі 78,6 млрд. теңге болды, бұл ағымдағы жылдың 1 карашадағы көрсеткішінен 1% немесе 0,8 млрд. теңгеге төмен.

Ипотекалық ұйымының кредиттік портфелінің құрылымында 2010 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша стандарты кредиттер үлесі 85,7% болды, күмәнді – 4,6%, үмітсіз – 9,7%. (2009 жылғы 1 карашадағы жағдай бойынша стандарты кредиттердің үлесі 86,0%, күмәнді – 5,1%, үмітсіз – 8,9% болды).

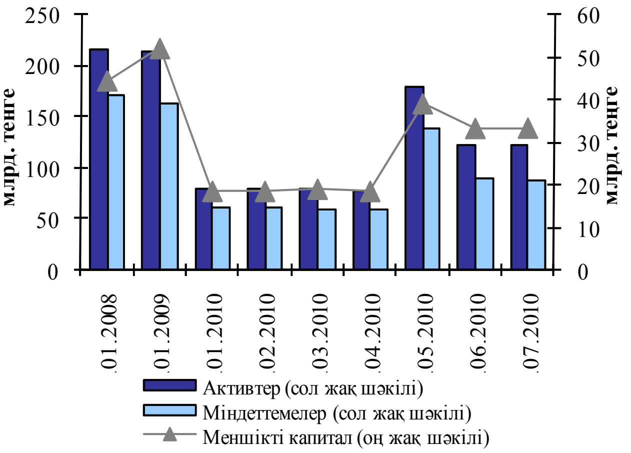

Несие портфелі

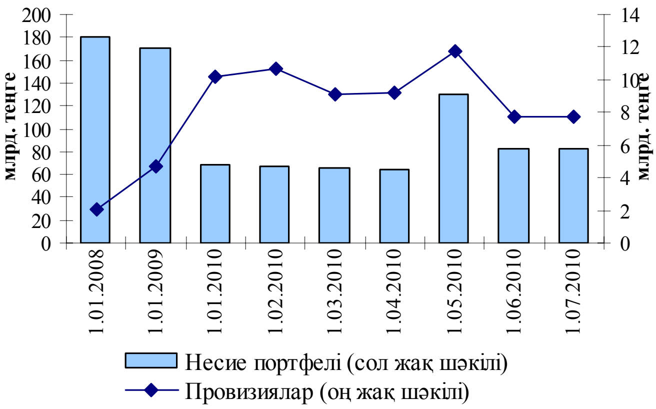

ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУДІ ТҰТЫНУШЫЛАРДЫҢ МҮДДЕЛЕРІН ҚОРҒАУ

2010 жылғы карашадағымаусымда Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігіне (бұдан әрі - Агенттік) жеке және заңды тұлғалардан **332** өтініш келіп түсті, оның ішінде: **243** жазбаша өтініштер (оның екеуі – екінші деңгейдегі банктердің 32 өтініш қоса, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі Кеңсесінің Басшысының тапсырмасымен, және бір хат – заемшылардың 22 өтінішін қоса, Қазақстан Республикасы Парламент Сенаты Депутатының хаты), және Агенттіктің электронды адресіне келіп түскен **23** өтініш, Қазақстан Республикасы Үкіметінің электронды порталының блог-платформасына (бұдан әрі – блог-палтформа) Агенттік Төрайымының атына келіп түскен **62** өтініштер, оның ішінде:

– **152** өтініштер – екінші деңгейдегі банктерге (бұдан әрі - банктер) қатысты (жалпы санының 45,79%), 173 қаралған өтініштердің (өткен кезеңдерде келіп түскен 108 өтініштерді қосқанда) – 0 негізделген;

– **11** өтініштер – банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарының қызметіне қатысты (жалпы санының 3,31%); 12 қаралған өтініштердің (алдыңғы кезеңдерде келіп түскен 8 қосқанда) – 0 негізделген;

– **27** өтініштер – сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының қызметтеріне және қатысты (жалпы санының 8,13%), және 40 қаралған өтініштердің (өткен кезеңдерде келіп түскен 31 өтініштерді қосқанда) - 1 негізделген (қаралған жалпы санының 2,5%);

– **8** өтініштер – бағалы қағаздар нарығы субъектілерінің қызметтеріне қатысты (жалпы санының 2,41%), 7 қаралған өтініштердің (өткен кезеңдерде келіп түскен 4 өтініштерді қосқанда) - 0 негізделген;

– **28** өтініштер – жинақтаушы зейнетақы қорлардың қызметіне қатысты (бұдан әрі - ЖЗҚ) (жалпы санының 8,43%), 28 қаралған өтініштердің (өткен кезеңдерде келіп түскен 9 өтініштерді қосқанда) - 0 негізделген;

– **70** Қазақстан Республикасының (бұдан әрі - ҚР) заңнама нормаларын түсіндіруді ұсыну туралы немесе қаржы нарығы немесе қаржы қызметтерінің субъектілері туралы ақпаратты жеке және заңды тұлғалардың (оның ішінде қаржы ұйымдары) сұратуы (жалпы санының 21,09%);

– **36** Агенттіктің құзыретіне кірмейтін мәселелері бойынша өтініштер (жалпы санының 10,84%).

Екінші деңгейдегі банктердің, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың, сақтандыру нарығында қызметті жүзеге асыратын ұйымдардың, ЖЗҚ, бағалы қағаздар нарығында қызметті жүзеге асыратын ұйымдардың, акционерлік қоғамдардың бөлігіндегі өтініштері және олардың 2010 жылғы қыркүйек пен караша айларында келіп түскен өтініштердің жалпы көлемінің үлес салмағы туралы мәліметтер төменде көрсетілген:

1 кесте

№	Қаржы нарығының субъектілері (қаржы ұйымдары, акционерлік қоғамдар) (қаржы ұйымдары, акционерлік қоғамдар)	Есепті кезеңде		
		Келіп түскен өтініштер	Келіп түскен өтініштер	Келіп түскен өтініштер

		Саны	**Қаржы нарығының тиісті секторында келіп түскен өтініштердің үлес салмағы, %**	**Саны****	
Екінші деңгейдегі банктер					
1	«Казкоммерцбанк» АҚ	28	18,42	7	21
2	«Альянс Банк» АҚ	22	14,47	9	13
3	«АТФ Банк» АҚ	18	11,84	7	11
4	«Қазақстан халық банкі» АҚ	16	10,53	6	10
5	«Темірбанк» АҚ	14	9,20	6	8
6	«Kaspi Bank» АҚ	10	6,58	5	5
7	«Банк ЦентрКредит» АҚ	9	5,92	5	4
8	«Валют-Транзит Банк» АҚ	8	5,26	8	0
9	«БТА Банк» АҚ	7	4,61	3	4
10	«Цеснабанк» АҚ	3	1,97	1	2
11	«Хоум Кредит Банк» АҚ	3	1,97	1	2
12	«Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ	3	1,97	2	1
13	«Нұрбанк» АҚ	2	1,32	0	2
14	«Наурыз Банк Қазақстан» АҚ	2	1,32	2	0
15	«HSBC Bank Kazakhstan» АҚ ЕБ	2	1,32	1	1
16	«Евразиялық банкі» АҚ	2	1,32	1	1
17	«Банк Позитив Казахстан (Апоалим Б.М. Банкінің Еншілес банк)» АҚ	1	0,66	0	1
18	«RBS (Kazakhstan)» АҚ	1	0,66	0	1
19	«Метрокомбанк» АҚ	1	0,66	1	0
	Жиынтығы:	**152**	**100** **45,79***	**65**	**87**
Банк операцияларының жекелеген ұйымдарын жүзеге асыратын ұйымдары					
1	«БТА Банк» АҚ ЕИҰ» «БТА Ипотека» АҚ	8	72,72(72)	3	5
2	«КИК» АҚ	1	9,09(09)	0	1
3	«КазАгроФинанс» АҚ	1	9,09(09)	1	0
4	«Астана-Финанс» Ипотекалық ұйым АҚ	1	9,09(09)	0	1
	Жиынтығы:	**11**	**100** **3,31***	**4**	**7**
Сақтандыру нарығы					
1	«Сая» СК» АҚ	4	14,82	0	4
2	«Алтын Полис» СК» АҚ	3	11,12	2	1
3	«Атланта Полис» СК» АҚ	3	11,12	1	2
4	«Халық - Қазақинстрах» АҚ Қазақстан Халық Банкінің ЕСК»	2	7,41	0	2
5	«Нұрбанк» АҚ ЕҰ» АҚ «Нұрполис» СК	2	7,41	0	2

6	«Пана Иншуранс» СК» АҚ	2	7,41	1	1
7	«Экополис» СК» АҚ	2	7,41	1	1
8	«БТА Банка «БТА Өмір» ӨСЕК» АҚ	1	3,70	0	1
9	«НОМАД Иншуранс» СК» АҚ	1	3,70	1	0
10	«Альянс Полис» СК» АҚ	1	3,70	1	0
11	«Валют-Транзит Life» СК» АҚ	1	3,70	1	0
12	«Сентрас Иншуранс» СК» АҚ	1	3,70	1	0
13	«Казкоммерц-Полис» сақтандыру компаниясы АҚ	1	3,70	0	1
14	"Коммеск-Өмір" СК" АҚ	1	3,70	0	1
15	«КСЖ «Казкоммерц -Life» АҚ	1	3,70	0	1
16	"Мұнай сақтандыру компаниясы" АҚ	1	3,70	0	1
	Жиынтығы:	**27**	**100** **8,13***	**9**	**18**
	Бағалы қағаздар нарығы				
1	«Востказглавснаб» ЖШС	1	12,50	0	1
2	«Астана-Финанс» АҚ	1	12,50	0	1
3	«Алматы жылжымайтын мүлік қоры» АООТ	1	12,50	1	0
4	«Фондовый центр» АҚ	1	12,50	0	1
5	«Аз Цесин» ИҚ	1	12,50	1	0
6	«Тұтынушы» ИҚ	1	12,50	1	0
7	ИПФ «Темір Мұнай Инвест»	1	12,50	0	1
8	«Қазпошта» АҚ	1	12,50	0	1
	Жиынтығы:	**8**	**100** **2,41***	**3**	**5**
	Жинақтаушы зейнетақы жүйесі				
1	«БТА Банк» АҚ ЕҰ «БТА Қазақстан» ЖЗҚ»	13	46,43	10	3
2	«ҰларҮміт» ЖЗҚ» АҚ	3	10,72	2	1
3	«Қазақстан халық банкі ЖЗҚ» АҚ	3	10,72	1	2
4	«Грантум» ЖЗҚ» АҚ	2	7,14	2	0
5	«АМАНАТ ҚАЗАҚСТАН» ЖЗҚ	2	7,14	2	0
6	«Атамекен» ЖЗҚ» АҚ	2	7,14	0	2
7	«Қорғау» ЖЗҚ» АҚ	1	3,57	1	0
8	«Республика» ЖЗҚ» АҚ	1	3,57	1	0
9	«Евразиялық ЖЗҚ» АҚ	1	3,57	0	1
	Жиынтығы:	**28**	**100** **8,43***	**19**	**9**
	ЖИЫНТЫҒЫ:	**226**	**68,07***	**100**	**126**

*- жалпы келіп түскен өтініштер санының сектордың үлес салмағы

** - өтініштердің барлығы негізделген болып табылмайды

Банк секторы

2010 жылғы қарашада Агенттікке банк қызметінің мәселелері бойынша 152 өтініш келіп түсті.

Халықтар үшін мына мәселелер көкейкесті болып табылады:

- заемдарды қайта құрылымдау, оның ішінде заемдарды өтеу бойынша мерзімін кейінгіге қалдыру, азайту жағына ипотекалық заемдар бойынша сыйақы ставкаларын және заемдар бойынша өсімпұлды азайту және болдырмауды қайта қарау;
- заемдарды қайта қаржыландыру;
- мемлекеттің көмегін қоса, заемдар бойынша қарыздарды кешіру;
- төлемдерді индекстеу;
- заемдар бойынша сыйақы ставкаларын арттыру;
- кепіл мүлігін соттан тыс іске асыру;
- өсімпұл есептелген заемдар бойынша ай сайынғы төлемді есептеу дұрыстығын тексеру;

- салымдарды қайтару;

- салымдар бойынша сыйақыны дұрыс есептемеу;

- төлем карталары арқылы төлемдер мен аударымдар, сондай-ақ пластик карталармен өзге де опреациялар.

Жоғарыда көрсетілген барлық және өзге жеке және заңды тұлғалардың сұратулары бойынша тиісті түсініктемелер берілді.

Есепті кезеңде жеке тұлғалардың өтініштерін қараудың нәтижелері бойынша Агенттік екі банктің қызметінде бұзушылықтарды белгіледі, оларға **жазбаша ұйғарым** шығару түрінде шектеулі ықпал ету шаралары қолданылды.

Банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар

2010 жылғы қарашада банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарының қызметі мәселесі бойынша Агенттікке 11 өтініш келіп түсті.

Есепті айда келіп түсетін өтініштер мына мәселелерге қатысты:

- индекстеу;
- заемдарды қайта қаржыландыру;
- кепіл мүлігін іске асыру.

Сақтандыру нарығы

2010 жылғы қарашада сақтандыру мәселесі бойынша Агенттікке 27 өтініштер келіп түсті.

Бұл ретте:

– міндетті сақтандыру бойынша – 13 өтініштер;

– ерікті сақтандыру бойынша – 4 өтініштер;

– сақтандыру сыныбы көрсетілмеген – 10 өтініштер.

Өтініштердің негізгі бөлігі жүзеге асырмау, сақтандыру ұйымы сақтандырудың міндетті және ерікті түрлері бойынша сақтандыру төлемдерін уақтылы емес және толық көлемде жүзеге асырмау мәселелеріне қатысты.

Есепті кезеңде жеке тұлғалардың өтініштерін қараудың нәтижелері бойынша Агенттік бір сақтандыру компаниясының қызметінде бұзушылықтарды белгіледі, оларға **жазбаша ұйғарым** шығару түрінде шектеулі ықпал ету шаралары қолданылды.

Бағалы қағаздар нарығы

2010 жылғы қарашада Агенттікке бағалы қағаздар нарығының мәселесі бойынша 8 өтініш келіп түсті.

Өтініштер қолданыстағы заңнаманы түсіндіруді,акциялар үлесінің азаюы, дивидендтерді төлемеу тәртібіне номиналды ұстауымен брокерлік пен дилерлік қызметтің пайларын сатып алу, сондай-ақ инвестициялық портфельдерді басқару жөніндегі қызметке қатысты.

Жинақтаушы зейнетақы қоры

2010 жылғы қарашада ЖЗҚ қызметіне қатысты Агенттікке 28 өтініш келіп түсті.

Есепті кезеңде қаралатын шағымдардың және өтініштердің маңызды бөлігі мынадай мәселелерге қатысты:

- зейнетақымен қамсыздандыру туралы шартын жасамай салымшының ерік білдірусіз жинақталған зейнетақы қаражаттарын аудару;

- бір қордан екінші қорға аудару нәтижесінде зейнетақы қаражаттарын азаю.

Жоғарыда көрсетілген барлық сұратулар және жеке және заңды тұлғалардың өзге сұратулар бойынша тиісті түсініктемелер берілді.

Алдыңғы есепті кезеңде Агенттік жеке және заңды тұлғалардың шағымдарын қарастырудың нәтижелері бойынша:

Жеке тұлғаның шағымын қараудың нәтижесінде Агенттік бір зейнетақы қорының қызметінде қолданыстағы заңнаманың бұзылуы анықталды, осыған байланысты зейнетақы қорына **жазбаша міндеттемені** сұратып алу түрінде шектеулі ықпал ету шараларын қолданды.